

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๕๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๖/๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๒ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมคิด สังขมณี ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๙ ซึ่งบัญญัติว่า กรรมการของรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้คัดค้านเข้ารับตำแหน่งกรรมการองค์การสวนยาง ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ต่อผู้ร้องเพียงกรณีเข้ารับตำแหน่ง โดยยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๐ แต่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องในกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ระหว่างวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๓ และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ระหว่างวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้คัดค้านชี้แจงการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบรวม ๖ ครั้ง ปรากฏว่ามีพนักงานรับหนังสือไว้แทนผู้คัดค้านแล้ว แต่ผู้คัดค้านเพิกเฉย ผู้ร้องจึงพิจารณาและมีมติว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ในตำแหน่งกรรมการองค์การสวนยาง จึงเสนอเรื่องขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ในตำแหน่งกรรมการองค์การสวนยาง ให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่พบว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่กรณี ห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๑ กับให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้คัดค้านให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว เห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงมีคำสั่งให้งดการไต่สวน

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำรับสารภาพของผู้คัดค้านแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านเป็นกรรมการขององค์การสวนยาง ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งแล้วเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๐ ส่วนกรณีที่พ้นจาก

ตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ ผู้คัดค้านไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ผู้ร้องได้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้คัดค้านชี้แจงแล้ว แต่ผู้คัดค้านเพิกเฉยไม่ชี้แจงต่อผู้ร้อง

เห็นว่า องค์การสวนยางเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๙ บัญญัติให้ กรรมการของรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้องภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี หน้าที่ดังกล่าวถูกกำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ในหมวด ๓ เรื่องการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ส่วนที่ ๒ การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่มีวัตถุประสงค์มุ่งหมายที่จะสร้างระบบตรวจสอบการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความรัดกุมและเกิดประสิทธิผลในการตรวจสอบได้อย่างแท้จริง จึงกำหนดหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยกำหนดเวลาในการยื่นเป็นช่วงเวลาต่าง ๆ ไว้ เริ่มตั้งแต่เข้ารับตำแหน่ง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ร้องได้มีข้อมูลในการตรวจสอบบุคคลในตำแหน่งดังกล่าวตลอดระยะเวลาที่ผู้นั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ และใช้อำนาจบริหารกิจการของรัฐอยู่ ว่ามีทรัพย์สินและหนี้สินเปลี่ยนแปลงผิดปกติหรือไม่ อันเป็นกฎเกณฑ์พื้นฐานสำคัญที่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวทุกคนต้องรู้ และตระหนักกว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ผู้คัดค้านเป็นกรรมการองค์การสวนยาง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามบทนิยามศัพท์ในมาตราดังกล่าว ซึ่งให้หมายความรวมถึง กรรมการรัฐวิสาหกิจด้วย จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด การที่ผู้คัดค้านเคยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องเมื่อเข้ารับตำแหน่งครั้งแรก แสดงว่าผู้คัดค้านได้ทราบดีถึงหน้าที่ดังกล่าวตามกฎหมายแล้ว แต่ผู้คัดค้านไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ เมื่อพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง

ครบหนึ่งปี ทั้งที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เคยมีหนังสือแจ้งให้ชี้แจงข้อเท็จจริงถึง ๖ ครั้งตามเอกสารหมาย ร. ๕ ถึง ร. ๙ และ ร. ๑๑ ผู้คัดค้านก็ได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว และไม่ปรากฏว่าได้ชี้แจงเหตุผล การไม่ยื่นบัญชีแต่อย่างใด จึงเป็นเหตุให้ไม่มีบัญชีที่ผู้ร้องจะเปรียบเทียบเพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลง ไปของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้คัดค้านได้ องค์กรของผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ตามพฤติการณ์ ดังกล่าวฟังได้ว่าผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ในตำแหน่งกรรมการองค์การสวนยาง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี และการกระทำของผู้คัดค้านยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ด้วย

อนึ่ง องค์กรของผู้พิพากษามีมติเป็นเอกฉันท์ว่า เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้คัดค้านพ้นจาก การเป็นกรรมการองค์การสวนยางแล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ จึงเป็นกรณีที่ผู้คัดค้านพ้นจาก ตำแหน่งที่ผู้ร้องเสนอเรื่องให้วินิจฉัยมาแล้วก่อนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง วินิจฉัย การให้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวตามคำร้องจึงไม่จำเป็นต้องมีคำวินิจฉัยในข้อนี้ อีก ดังนั้น วันที่ พ้นจากตำแหน่งจึงต้องถือวันพ้นจากตำแหน่งตามความเป็นจริง คือวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ เมื่อถือว่าผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ การห้ามผู้คัดค้านมิให้ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปี จึงต้องนับแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๑

พิพากษาว่า นายสมคิด สังขมณี ผู้คัดค้าน จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๑ ห้ามผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ กับมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การกระทำของผู้คัดค้านเป็นความผิด หลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ ลงโทษจำคุกกระทงละ ๒ เดือน และปรับกระทงละ ๔,๐๐๐ บาท รวม ๒ กระทง เป็นจำคุก ๔ เดือน และปรับ ๘,๐๐๐ บาท ผู้คัดค้านให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษกึ่งหนึ่งให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๒ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท

ไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านได้รับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ค่าขออื่นให้ยก.

นางสาวเพลินจิต ตั้งพูลสกุล

นายสุรศักดิ์ ศิริวิเชียร

นายศรีอัมพร ศาลิคุปต์

นายนิยุต สุภัทรพาหิรผล

นายกรองเกียรติ คมสัน

นางปดาร์ณี ลัดพลี

นายวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล

นายชัยยุทธ ศรีจำนงค์

นางเมทินี ชโลธร